

Obsah

1. Boží úmysl (1. Samuelova 1 – 2,10)	3
2. Selhání kněze (1. Samuelova 2,11 – 36)	6
3. Ustanovení proroka (1. Samuelova 3)	9
4. Soud nad lidem (1. Samuelova 4)	11
5. Obhájení Boží slávy (1. Samuelova 5 a 6)	14
6. Obnovení lidu (1. Samuelova 7).....	16

Úvod

Z historického pohledu je První Samuelova kniha pokračováním Knihy Soudců, kde máme dějiny lidu, jehož běh přes příležitostná oživení směřoval stále dolů. Končí vážným konstatováním: „*Těch dnů nebylo krále v Izraeli, ale každý, což se mu vidělo, to činil.*“ (Soudců 21,25) Izrael ztratil pravý pocit o tom, že Bůh je jeho Král, a výsledkem bylo, že přestali být jednotným lidem. Rozdrobili se do více jednotek, jednajících nezávisle jedna na druhé. Každá dělala svou vlastní vůli a chodila spíše podle vidění svých očí, než vírou v Boha.

Nejinak tomu je s Božím lidem dnes. Táž příčina působí stejný výsledek. Když Boží lid zanedbá držet se Hlavy v nebi, neudrží jednotu a vzájemné společenství na zemi. Když je ztraceno společenství, upadají do pouhého individualismu, kde každý chodí podle vlastní vůle – nezávisle na druhých.

V počátečních kapitolách První Samuelovy knihy (1-7) máme zobrazeno jedno z nejtemnějších období v historii Izraele. Sestupný trend v Knize Soudců pokračoval, až stav národa byl nejen zlý, ale beznadějný. Jejich nepravost byla taková, že se pro Boha stalo nemožným pokračovat ve Svém vnějším spojení s Izraelem, aniž by buď na jedné straně netrestal jejich hřích, nebo na druhé straně nepošpil Svou slávu. Tak lid vstoupil do vážného období své historie, ve kterém Bůh odňal symbol Své přítomnosti a kdy všechny vnější vztahy s Bohem jsou skončeny.

Je tu však jiná stránka tohoto temného obrazu; neboť je-li nám dovoleno vidět krajní selhání Božího lidu v odpovědnosti, máme též výsadu vidět Boží milost ve svrchovanosti. Jestliže příběh zkoumá hloubky lidského hříchu, nese nás také k výši Boží milosti. Tak jsme ještě jednou vyučováni, že tam, kde se rozhojnil hřích, ještě více se rozhojnila milost (Řím. 5,20).

Když příběh začíná, nechybí vážná znamení přicházející bouře; a jak pokračuje, stíny se prodlužují a temnota se prohlubuje, ale uprostřed přibývajících tmy se učíme pravdě slov, která říkají: „*A bude, když uvedu mračný oblak nad zemí, a ukáže se duha na oblaku.*“ (1. M. 9,14)

Krátce můžeme říci, že prvních sedm kapitol První Samuelovy knihy ukazuje naprosté selhání Božího lidu v odpovědnosti a konečný triumf neomezené Boží milosti.

Tento oddíl Knihy může být rozdělen následovně:

- 1) 1. Samuelova 1 až 2,10: Svrchovaná milost Božího působení bez ohledu na slabost přirozenosti a lidské selhání, aby byl naplněn Boží stanovený úmysl zachovat Svou slávu a zajistit pozhánání Svého lidu pod vládou Krista jako Krále.
- 2) 1. Samuelova 2,11-36: Selhání Božího lidu v odpovědnosti. To je zjevné v úpadku kněžství. Navíc zde nacházíme varování před přicházejícím soudem.

- 3) 1. Samuelova 3: Vyvrcholení zla s následným dáním kněze stranou a uvedením proroka.
- 4) 1. Samuelova 4: Soud podle vlády, který padá na Boží lid, takže přichází do poddanosti svým nepřátelům. Také vnější znamení Boží přítomnosti je odňato.
- 5) 1. Samuelova 5 a 6: Bůh jedná, aby potvrdil Svoji svatost a podržel majestát Svého jména ve dnech, kdy Boží lid přestal být veřejným svědectvím o Bohu.
- 6) 1. Samuelova 7: Bůh ve svrchované milosti obnovuje skrze proroka Svůj lid a Své vztahy k němu.

1. Boží úmysl (1. Samuelova 1 – 2,10)

V tomto úvodním oddílu První Samuelovy knihy máme velmi požehnaný pohled kupředu na slova, která mluví o „*moci Boží, který spasil nás, a povolal povoláním svatým, ne podle skutků našich, ale podle uložení svého a milosti nám dané v Kristu Ježíši*“ (2. Tim. 1,8.9). Na konci Anniny písně se dostáváme ke konečnému Božímu úmyslu, dát požehnání pod Kristem jako Králem. V příběhu o narození Samuele vidíme u díla Boží milost, aby uskutečnila Jeho úmysl přes slabost a selhání člověka, a proto nikoli podle našich skutků.

Kromě toho se učíme, že milost předem vidí každou krizi, která vzniká mezi Božím lidem, a nejenže tu krizi překonává, ale klidně působí, aby učinila opatření pro období krize, dříve než ta přijde.

Začátek příběhu před nás staví bohabojného Lévitů, který má dvě ženy; jednu plodnou a druhou neplodnou. Neplodná žena se rmoutí před Pánem kvůli svému stavu a je pronásledována plodnou ženou. Elkána každým rokem chodí nahoru, aby se klaněl a obětoval před Hospodinem v Sílo. Tam nacházíme Ofniho a Fínesa, dva zlé muže, jak to víme z 1. Samuelovy 2,12, kteří vykonávají kněžský úřad před Hospodinem. Elí, nejvyšší kněz, mající velkou osobní zbožnost, před nás přichází jako zesláblý starý muž, který sedí u veřejí chrámu a plete si zkoušky Bohu oddané duše se zmateným mluvením opilé ženy (1. Sam. 1,9.13). To, že sedí tam, kde Bůh nedal žádné sezení, ukazuje na nedostatek duchovní energie, a jeho omyl vzhledem k Anně ukazuje nedostatek duchovního rozeznání.

Tak máme před sebou neplodnou ženu, plodnou ženu, která kormoutí, dva nehodné muže jako kněží a slabého a chybného muže jako nejvyššího kněze. V takových okolnostech je nám dovoleno vidět Boží svrchovanou milost přecházející kolem síly přirozenosti v plodné ženě, působící skrze slabost přirozenosti v neplodné ženě, a rozhovňující se nad hříchem člověka v kněžích. V synu, daném Anně, vidíme předobraz Boží milosti, která činí opatření pro obnovení Jeho vztahů k Jeho lidu v den jejich nadcházejícího zhroucení.

Tři velké úřady, jimiž jsou udržovány vztahy mezi Bohem a člověkem, jsou kněz, prorok a král. KNĚZ udržuje vztahy s Bohem, když se blíží Bohu za lid, a proto tu ve spojení s knězem musí nutně být truhla smlouvy a oběť – truhla, symbolizující přítomnost Hospodina, a oběť, mluvící o cestě blíženi se. PROROK obnovuje vztahy s Bohem tím, že se obrací ke svědomí a k srdci lidu s poselstvím od Boha. Když kněz zklame a lid se přestane blížit Bohu prostřednictvím kněžství, pak Bůh ve Své svrchované milosti se blíží k lidu skrze proroka. KRÁL udržuje vztahy mezi lidem a Bohem tím, že vládne a vede lid pod Boží autoritu. Když je ustanoven král, Bůh už nevládne a nevede přímo, ale jedná skrze krále a požehnání lidu závisí na osobní věrnosti krále vůči Bohu.

První Samuelova kniha zaznamenává selhání kněze, proroka a krále podle volby člověka a vytváří cestu pro svrchovanou Boží milost, aby přivedla člověka do požehnání tím, že ustanovuje za Krále Svého pomazaného Muže – Krista, jehož je David předobrazem. Tak bude nakonec celému vesmíru učiněno zjevným, že všechno požehnání pro Izrael a pro národy bude záviset na věrnosti Krista jako Krále. Člověk obdrží požehnání, ale všechna sláva požehnání bude spočívat na Kristu. Kristova sláva je konec Božího úmyslu.

Kromě toho příběh Anny nejen ukazuje velké zásady, skrze které Bůh vykonává Své úmysly milosti, ale podává bohaté mravní naučení pro každé zkoušené a trpící Boží dítě. Jak nápadný je rozdíl mezi Annou, neschopnou jíst a bolestně plačící v hořkosti duše, jak to máme ve verši 7, a Annou, když šla „*cestou svou, pojedla, a tvář její nebyla více smutná,*“ jak je to zaznamenáno v 18. verši. Jak došlo k tomuto rozdílu? Bylo to změnou okolností nebo odnětím toho, co působilo zármutek? Vůbec ne. Okolnosti se nezměnily, stále byla neplodnou ženou. Tajemství změny se nalézá ve skutečnosti, že vylila svou duši před Hospodinem. Pronásledování její protivnice, neklid ducha, hořkost duše – to vše vylila s pláčem před Hospodinem. Když vylila svůj zármutek, směla slyšet slova: „*Jdi u pokoji.*“ Její zármutek je vylit a vchází Boží pokoj. Je to krásná ilustrace napomenutí, které nás vyzývá: „*O nic nebudte pečliví, ale ve všech věcech skrze modlitbu a poníženou žádost s díků činěním prosby vaše známy budte Bohu. A pokoj Boží, který převyšuje všeliký rozum, hájiti bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši.*“ (Fil. 4,6,7)

Jak často si nosíme svá trápení, místo abychom je vylili před Tím, který přišel na tento svět pláče, aby nesl naše trápení a bolesti. Máme skrytý žal, máme protivníka, který nás provokuje (verš 6); něco, co kormoutí našeho ducha (verš 6); něco, co zarmucuje naše srdce (verš 8); něco, co naplňuje duši hořkostí a oči slzami (verš 10)? Pak vylijme svou duši před Pánem a On do ní vlije Svůj pokoj. A radostné srdce učiní radostnou naši tvář, jak čteme: „*A tvář její nebyla více smutná.*“ (verš 18) Srdce, které je v pokoji a je naplněno radostí Páně, je srdce, které se klaní. Tak to bylo u Anny, když „*poklonu učinili před Hospodinem*“ (verš 19).

Pak, když se naučila, že Hospodin je mocen posilnit v okolnostech a učinit ji velebitelem přes tyto okolnosti, milosrdenství Páně mění okolnosti tím, že vyslyší její prosbu. Ona se modlila: „*Hospodine zástupů... jestliže vzhledneš na trápení služebnice své*“ (verš 11). Nyní čteme: „*A Hospodin rozpomenul se na ni.*“ (verš 19). Obdrží syna – plod pohlaví mužského, za kterého prosila. Dítě, které dostává od Pána, dává zpět Pánu. „*Za toto dítě jsem prosila, a dal mi Hospodin k prosbě mé to, čehož jsem prosila od něho. Proto já také oddávám jej Hospodinu; po všechny dny, v nichž živ bude, oddaný jest Hospodinu.*“ (1. Sam. 1,28)

Darování dítěte velmi přirozeně vyvolává u Anny děkování (1. Sam. 2,1-10). Anna vylila svou duši v modlitbě za syna, a nyní, když její prosba byla vyslyšena, nezapomíná vylít své srdce ve chvále, neboť tak začíná její druhá modlitba: „*Zplesalo srdce mé v Hospodinu.*“ (verš 1)

Uznává, že všechno požehnání závisí na Bohu, a správně začíná oslavováním Jeho sláv. Bůh je svatý – „*Není žádný tak svatý jako Hospodin.*“ Bůh je všemohoucí – „*Žádného není kromě tebe.*“ Bůh je vševědoucí – „*Bůh silný vševědoucí jest.*“ (verše 2 a 3)

Potom oslavuje Boží svrchovanou milost, která vyzvedá slabé, nuzné a neplodné, aby jim žehnala. Ty, kteří „*jsou potřeni /kteří klopýtli/*“ a jsou „*hladoví*“ a „*neplodní*“. Bůh pomíjí moudré, mocné a vznešené a vyzvedá nízké a světem opovrhované, aby se v Jeho přítomnosti nechlubilo žádné tělo (verše 4 a 5).

Nadto Bůh má Svůj vlastní způsob jednání s námi, aby nám přivedl na vědomí naši potřebu. Uvádí na duši smrt, aby ji oživil. Přivádí nás blízko k hrobu, abychom poznali svou naprostou slabost. Bere nám všechno to, v co důvěřujeme, a tak nás činí chudými, aby nás učinil bohatými. Vede nás dolů v našem smýšlení o sobě samých, aby nás povýšil (verše 6 a 7).

Když nám ukázal naši nicotnost, odkrývá nám Svoji plnost – úmysl Svého srdce. Nejenže vychází vstříc naší potřebě, ale mění náš stav – žebrák se stává knížetem. Dále nám dává nové postavení, které se hodí k tomu novému stavu. Z „*prachu*“ a „*z hnoje*“ přecházíme ke „*stolici /trůnu/ slávy*“. Na všech těchto požehnaných cestách jedná jako svrchovaný vládce. Ten, jemuž naleží stěže země a který na nich založil svět, může posadit chudou a potřenou duši mezi knížata na trůn slávy (verš 8).

Kromě toho tu před Božím lidem je nejen slavné dědictví, ale on je pro to dědictví zachovávan Boží mocí. „*On ostříhá noh svatých svých.*“ Ve své vlastní síle nemohou obstát proti „*bezbožnému*“ a těm, „*kteří se protíví Hospodinu*“, neboť „*ne v síle záleží síla člověka*“. Jestliže je Hospodin udržuje v bezpečí, nemusí se bát, neboť On umlčí zlého a na kusy roztříští své protivníky (verše 9 a 10; srovnej též s 1. Petra 1,3-5).

V závěru nám modlitba Anny odkrývá konečný Boží úmysl ustanovit Krista za Krále a oslavit Svého Pomazaného. Tak jsme ve zjeveném Božím úmyslu nesení kupředu ke slavné době, kdy Božímu lidu bude požehnáno, každý nepřítel bude zničen a končiny země budou uvedeny pod dobrodiní vlády Krista jako Krále.

Z posledního verše Knihy Soudců se učíme, že nebylo krále v Izraeli. Nyní skrze zjevení, učiněné ženě, poznáváme pevný úmysl Božího srdce ustanovit Svého Krále a ve svrchované milosti povolat slabého a potřebného, aby sdíleli trůn slávy s Jeho Králem.

V moudrosti a dokonalosti Božích cest předchází toto slavné zjevení nejtemnějším období v historii Izraele. Tak jsme ujištěni, dříve než propukne bouře, že nakonec bude triumfovat milost, neboť Bůh je svrchovaný. Bouře může přijít, ale v oblaku je skutečně duha. Naše cesta může procházet temným údolím, ale naše víra je udržována pohledem na sluneční světlo, které září na pahrbky za ním.

2. Selhání kněze (1. Samuelova 2,11 – 36)

Píseň Anny nás ujišťuje o konečném triumfu milosti pod vládou Krista. Ve světle tohoto ujištění jsme připraveni hledět na úplné ztroskotání člověka v odpovědnosti.

Zlý stav vyznávajícího Božího lidu pod Elího kněžstvím je ukázán třemi strašnými druhy zla. Bylo poskvrněno kněžství (verš 12), bylo opovrhováno Hospodinovými oběťmi (verš 17) a byl znesvěcen stánek (verš 22). Z 1. Samuelovy 1,3 jsme už poznali, že synové Elího byli kněžími Hospodinovými, a nyní je řečeno, že to byli „synové *Beliálovi*“ a že „*neznali Hospodina*“. Právě ti lidé, jejichž služba měla představovat lid před Hospodinem, byli sami nevědomí o Pánu a užívali své postavení pro své obohacení na úkor lidu (verše 12-16). Velikost jejich hříchu před Hospodinem vidíme v tom, že jejich jednání vedlo k tomu, že lidé pohrdali oběťmi Hospodinovými. Stali se nástroji zkaženosti vyznávajícího Božího lidu (verš 17). Konečně se jejich zlým životem stal Boží dům v Sílo jevištěm špatnosti, která uráží přirozené svědomí (verš 22).

Žel, není to přesný obraz toho, co se děje dnes v křesťanstvu? Tento stav se ve skutečnosti nalézal v křesťanstvu po celá staletí, ačkoli se stal bolestivě zřejmým v těchto posledních dnech, kdy mnozí, kteří veřejně doznávají, že jsou kněžími Páně, jsou Pánu cizí. Takoví, jako Ofni a Fínes ve staré době, užívají náboženství, aby sloužili sobě a svým vlastním cílům na úkor Božího lidu. Kvůli takovým je opovrhováno smírcí obětí Krista a do toho, co vyznává, že je Boží dům, je uváděno zlo a světskost tak hrubého charakteru, že přirozená mysl je otřesena a s oprávněnou

nechtí se odvrací od toho, co je jen přetvářkou náboženství. Takoví vůdcové křesťanského vyznání, stejně jako ti kněží ve staré době, se stávají hlavními nástroji zkázy a odpadnutí.

Tak hrozný byl stav Izraele. A přece, když vidíme, jak se bouře stahuje, znovu si vzpomeneme na Boží slova: „*Když uvedu mračný oblak nad zemí, ukáže se duha na oblaku.*“ (1. M. 9,14) Uprostřed houstnoucí tmy Duch Boží stále znovu a znovu posiluje víru, když nám dopřává pohled na duhu. Tak čteme, že „*pacholátko přisluhovalo Hospodinu*“ (verš 11). Pak se obloha zatmí, jako to máme hrůzně ukázáno ohledně hříchu kněží (verše 12-17). Ale opět zahlédneme duhu, neboť čteme: „*Samuel pak přisluhoval před Hospodinem, mládeneček... Ale mládeneček Samuel rostl před Hospodinem.*“ (verše 18-21) Nicméně tma houstne stále více, když čteme popis Božího domu (verše 22-25). Ale ještě jednou vidíme duhu v její kráse, neboť čteme: „*Ale mládeneček Samuel prospíval a rostl, a milý byl jak před Hospodinem, tak i před lidmi.*“ (verš 26)

Neujišťuje to naše srdce, že ať už je den jakkoli temný, Bůh zachová svědectví pro Sebe a podepře víru Svého pravého lidu? Kromě toho ustavičná zmínka o „*dítěti /mládenečkovi/*“ ukazuje cestu, po které Bůh jde, aby udržel Své svědectví v den zkázy. Přechází pověřené náboženské nositele úřadů a bere „*chlapce /mládenečka/*“, aby byl pro Něho svědectvím.¹

¹ Zdá se to být neproměnnou zásadou Božích cest, která je v Písmu stále znovu ilustrována, že v den zkázy Bůh přechází ty, kteří se sami považují za Jeho úřední představitele, a jako svědectví pro Sebe užívá ty, kteří jsou malí a v očích světa nemají žádný význam.

Opět později mohl v bezútesné situaci Izraele Izaiáš říci: „*Aj, já A DÍTKY, které mi dal Hospodin, na znamení a zázraky v Izraeli od Hospodina zástupů.*“ (Iz. 8,18) O sedm století později, když národ byl „*v temnostech... a stínu smrti*“ (Mat. 4,16), Bůh navštívil Svůj lid, aby mu mluvil o přicházejícím Králi. Toto svědectví přišlo skrze DÍTĚ neplodné (Luk. 1,7-17) – dítě, které bylo nazváno „*prorok Nejvyššího*“ (Luk. 1,76).

Opět o něco později, když nakonec doprostřed provinilého národa přišel „*Spasitel, který jest Kristus Pán*“, přišel na svět v ponížení, neboť anděl řekl: „*A toto vám bude za znamení: Naleznete NEMLUVŇÁTKO plenkami obvinuté, ležící v jeslích.*“ (Luk. 2,11.12) A zbožní mohli říci: „*DÍTĚ narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížectví na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Otec věčnosti, Kniže pokoj.*“ (Iz. 9,6)

Tak také v ještě temnějším dnu historie Izraele, když Pán, opovrhovaný a zavržený Člověk, stál uprostřed zkaženého národa, rychle spějícímu k odpadnutí, mohl říci: „*Chválim tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými, a zjevil jsi je NEMLUVŇÁTKŮM.*“ (Mat. 11,25)

Když tedy kněží ve dnech Elího selhali (1. Sam. 2,12), přišlo do popředí dítě, ale vždy ve spojení s Pánem: „*Pacholátko přisluhovalo Hospodinu.*“ (1. Sam. 2,11) – „*Samuel pak přisluhoval před Hospodinem.*“ (1. Sam. 2,18) – „*Mládeneček Samuel rostl před Hospodinem.*“ (1. Sam. 2,21) – „*Mládeneček Samuel prospíval a rostl a milý byl jak před Hospodinem, tak i před lidmi.*“ (1. Sam. 2,26) – „*Mládeneček pak Samuel přisluhoval Hospodinu.*“ (1. Sam. 3,1)

Máme zde Boží odkrytí hrozného stavu Izraele – vážnou předpověď stavu křesťanstva – a milostivý způsob, jakým Bůh udržuje svědectví o Sobě ve dnech zkázy.

Kromě toho vidíme další velký a povzbuzující princip Božích cest, totiž že právě ve chvíli, kdy Boží lid svou vlastní pošetilostí vstupuje do zlých časů, Bůh vskrytu připravuje nádobu pro jeho konečné vysvobození. Jak kdosi řekl: „Ve všech těch časech, kdy člověk ničil sám sebe, tu byla jiná věc, která pokračovala v plánech velebeného Boha... Zatím co jeho bratři doplňují své hříchy a trápení v Kanánu, Josef, kterého neznají, v Egyptě roste, aby byl pro ně pomocí. Zatím co Izrael je v horku pece, Mojžíš je v osamění Madianské země připravován, aby byl jejich vysvoboditelem.... Když bylo kněžství poskvrněno a sláva odešla do země nepřitele, dítě Samuel je zjeven, aby vztyčil kámen pomoci... Když Saul a království přivádějí na sebe zkázu, David, „Boží tajemství“, je připravován, aby přivedl trůn do cti a království k pořádku a síle.“

V závěrečných verších kapitoly vystupuje před nás další pravda: Bůh nechce dovolit, aby zlý stav Jeho vyznávajícího lidu prošel bez soudu, ačkoli, jako vždy, varuje, dříve než soudí. Tak je poslán muž Boží s vážným svědectvím a varováním ke starému Elímu. Nejprve mu připomíná vysoké výsady jeho úřadu. Byl vyvolen, říká Pán, aby byl „*knězem, aby obětoval na oltáři mém... přede mnou*“ (1. Sam. 2,28). Potom je jasně ukázáno jeho přestoupení: „*Proč,*“ říká Pán, *pošlapáváte oběť mou, i suchou oběť mou, kterou jsem přikázal v přibytku tomto? A víces ctil syny své, nežli mne.*“ (1. Sam. 2,29) Synové byli skutečně provinilí, ale když Elí proti nim nic nepodnikl, je mu dána odpovědnost za jejich přestoupení. Je pravda, že jim domlouval, ale zlo bylo takového charakteru, že mluvit proti tomu, a přece pokračovat s těmi, proti kterým mluvil, znamenalo schvalovat jejich zlo. Skrytá pohnutka,

Dále ve dni Kristova vyvýšení ti, kteří drželi jasné svědectví o Pánu v přítomnosti náboženských hodnostářů zkaženého židovství, byli rybáři, „*lidé neučení a prostí*“ (Sk. 4,13) – ti, které svět považoval za nic a nevážil si jich.

Není tomu jinak ani uprostřed zkaženého křesťanstva, neboť uprostřed zkázy církve ti, kteří se vyznačují zvláštním schválením od Pána, jsou jako malé děti, mající jen „*malou sílu*“ (Zj. 3,8).

kteřá ovládala Elího, je odhalena ve slovech: „*Víces ctil syny své, nežli mne.*“ Vztahy přirozenosti a přátelství života byly postaveny nad nároky Pána. Byl vyvolen, aby chodil před Pánem, ale když ctil své syny více než Pán, musel slyšet ta vážná slova: „*Těch, kteří mne ctí, poctím, kteří pak mnou pohrdají, v pohrdání přijdou.*“ (1. Sam. 2,30)

Nemá být vážné selhání tohoto zbožného starého muže varováním pro Boží lid ve všech dobách? Ve velmi rozdílných okolnostech a v různém stupni můžeme snadno sklouznout do léčky, že budeme ctít své bratry, své přátele, své příbuzné více než Pána. Pravda Pánových slov se vždy znovu prokazovala: „*Kteří mne ctí, poctím, kteří pak mnou pohrdají, v pohrdání přijdou.*“ Jestliže nás Bůh ve Své milosti vyvolil, abychom chodili před Ním, budeme udržováni v bezpečí, jen když jednáme podle žalmistova slova: „*Představuji Hospodina před obličej svůj vždycky.*“ (Žalm 16,8)

Když byly Elímu připomenuty jeho výsady a byl kvůli své chybě veden k odpovědnosti, musí slyšet o soudu, který má být vykonán. Elí zhřešil skrze svou rodinu a na jeho rodinu přijde soud. Potomci jeho domu zemřou v rozkvětu svého věku. Ofniho a Fínesa postihne smrt v jednom dni. Každý ponechaný z jeho domu bude zapuzen z kněžského úřadu a bude muset žebrať o svůj chléb. Pozdější příběh podává vážné naplnění těchto předpovědí. Ofni a Fínes jsou zabiti v bitvě s Filistinskými (1. Sam. 4,11). O šedesát let později byli potomci Elího domu vyřati králem Saulem (1. Sam. 22,18). A po sto letech od tohoto proroctví byl poslední z domu Elího zapuzen z kněžské služby Šalomounem (1. Král. 2,27).

Kromě toho se selhání kněze stává důvodem pro vyznačení velké změny, která má nastat v Božích cestách. Pro nevěrnost Elího bude jeho dům vyřat a povstane věrný kněz, který bude jednat podle Božího srdce a myšlenek. Jeho dům bude ustaven; nicméně kněz už nadále nebude zaujímat první místo před Pánem, ale bude chodit před pomazaným Páně. Už jsme se z Anniny písně dověděli, že tím Pomazaným je Král. Nejvyšší kněz je takto jako bezprostřední spojení mezi Pánem a Jeho lidem dán stranou. Připadá mu druhé místo, když tu bude jiný pomazaný, větší než on. Takto selháním kněze je připravována cesta k naplnění Božího úmyslu, ustanovit Krista jako Krále a věrný kněz bude chodit navždy před Ním.

Můžeme poznamenat, že v den veřejného selhání Bůh užívá ženu, aby oznámil Svůj úmysl, dítě, aby bylo pro Něho svědectvím, a nejmenovaného Božího muže, aby varoval před přicházejícím soudem a mluvil o konečném pozhánání.

3. Ustanovení proroka (1. Samuelova 3)

Když bezejmenný Boží muž vydal své svědectví a vyslovil soud nad domem Elího,

mizí z vyprávění. Nadále bude Hospodin mluvit přímo skrze Samuele, který byl /potvrzen jako/ Hospodinův prorok (1. Sam 3,20).

Počáteční verše 1. Samuelovy 3 ukazují na nízký stav Božího lidu. Převládá nevědomost o myšlenkách Pána, neboť řeč Hospodinova byla vzácná, oči kněze se zakalily a světlo v domě Hospodinově vyhasínalo (verše 1-3).

Je to vsutku vážné pro Boží lid jako celek i pro kteroukoli skupinu Jeho lidu, když je tam málo služby od Pána k nasycení jejich duše; když lidu samému chybí duchovní rozeznání a když svědectví o Bohu mezi nimi vymírá. Takový byl stav Izraele ve dnech Elího. Avšak Bůh se nepřestává o Svůj lid starat, ať je jeho stav jakýkoli. Proto nalézáme, že Pán sám začíná jednat ve svrchované milosti, aby „*sedícím v krajině a stínu smrti, vzešlo světlo*“ (Mat. 4,16). Mohli bychom si myslet, že v takovém nízkém stavu bude lid – nebo kněz za lid – volat k Hospodinu. Avšak byl to Hospodin, kdo „*zavolal Samuele*“ (1. Sam. 3,4-10).

To má hluboký význam, neboť na konci kapitoly čteme, „*Samuel jest věrný /byl potvrzen jako/ prorok Hospodinův*“. To zdůrazňuje rozdíl mezi knězem a prorokem. Úřad kněze je blížít se Hospodinu ve prospěch lidu, a tak udržovat spojení s Hospodinem. Prorok je ten, skrze kterého se Hospodin blíží k lidu, když spojení s Hospodinem bylo selháním lidu přerušeno. Z tohoto důvodu přichází ve dni zkázy do čela prorok.

Je také významné všimnout si charakteru toho, kterého Hospodin užívá pro prorocký úřad. Je to ten, který byl oddán Hospodinu jako nazarejský (1. Sam. 1,11) a o kterém se znovu a znovu mluví jako o dítěti. Je oddělen od zla, proti kterému vydává svědectví, je oddán zájmům Hospodina a jako dítě si je vědom vlastní slabosti a nedostatku moudrosti. Takový je závislý na Hospodinu a čerpá všechnu svou pomoc od Pána. Takového Pán užívá, aby dosáhl svědomí Svého lidu.

Jeho povolání se stává příležitostí ke zdůraznění nedostatku duchovního rozeznání na straně kněze, neboť teprve když Hospodin mluvil potřetí, Elí rozeznává Hospodinův hlas.

První poselství od Hospodina Samuelovi (verše 10-14) má velkou vážnost. Elí už slyšel rozsudek vyslovený nad jeho domem. Nyní je Samuel připravován pro svůj prorocký úřad tím, že mu je jasně mluveno o soudu, který přijde na kněze, a o důvodu tohoto soudu. Všechen Izrael má být zasažen v soudu, který přijde na kněžskou rodinu, neboť to, co Hospodin chtěl učinit, se stane „*v Izraeli*“ a způsobí, že „*kdokoli uslyší, zníti jemu bude v obou uších jeho*“ (v. 11). Hospodin sám chce jednat. Říká: „*V ten den uvedu na Elí všechno to, co jsem mluvil proti domu jeho; počnu i dokonám.*“ (verš 12)

Kromě toho je nám výslovně řečen důvod, který vede k Hospodinovu přímému jednání s Jeho lidem. Je to výlučně proto, že oni sami odmítali jednat s existujícími

zlými věcmi. Mezi Božím lidem jsou činěny velmi zlé věci; a přece zlo samo o sobě nevyvolává Boží jednání ve vládě. Žádné množství zla by nevyvolalo projev Boží vlády, kdyby s ním bylo jednáno a bylo Božím lidem odsouzeno. Hospodin zasahuje v soudu, protože zlo bylo známé a nebylo s ním jednáno.

Stav Božího lidu je skutečně vážný, jestliže v jeho středu vyvstane zlo, ať proti Osobě Krista, nebo v neposlušnosti vůči zásadám Božího domu, anebo pády na cestě mravní spravedlnosti – a to zlo je známé a není mu zabráněno.

Jistě může být pravdivě řečeno, že Elí vnesl jakýsi protest: že chování svých synů odsoudil jako zlé. Ale zjevně nepodnikl žádné kroky k jejich odstranění. Tak dnes lidé mohou skutečně protestovat, že nesouhlasí s bludnými učením, že litují chování některých; ale k čemu je takový slabý protest, jestliže nejsou podniknuty žádné kroky k odstranění zla a ti, kteří protestují, se spojují s činiteli zlého, jako kdyby vše bylo v pořádku?

Samuel ukazuje přirozený a správný ostych říci tato vážná slova starému Elímu, a zároveň zachovává věrnost Hospodinu, když Elímu „*oznámil všechna slova, a ničeho nezatajil před Ním*“. Pro mladého je vždy správné, aby ukazoval úctu vůči staršímu, ale mládí ani stáří nemá stát v cestě věrnosti Pánu (verše 15-18).

Když Samuel odpověděl na Hospodinovo volání a když věrně předal své první poselství, dovídáme se, že „*Hospodin byl s ním*“. Vážná slova, týkající se kněze, zněla: „*Uvedu na Elí všechno to, co jsem mluvil*.“ (verš 12) Hospodin byl proti knězi, byl s prorokem. Když Hospodin byl s ním „*nedopustil padnouti žádnému slovu jeho na zem*“ (verš 19). A protože jeho slova nepadala na zem, je zjevné od Dan až do Bersabé, že „*jest věrný /byl potvrzen jako/ prorok Hospodinův*“. Jemu se Hospodin ukazoval a jemu se zjevil Hospodinovým slovem.

4. Soud nad lidem (1. Samuelova 4)

V 1. Samuelově 4 máme vážné sdělení o naprostém selhání a zkáze Božího lidu. Izrael je poražen Filistinskými, truhla je vzata, kněží jsou zabiti a nejvyšší kněz je odstraněn smrtí. Tak je přetrženo každé vnější spojení s Bohem.

Národ vstupuje do období poddanosti svým nepřítelům, které trvá dvacet let (1. Sam. 7,2). Během tohoto období je významné to, že není ani jednou zmíněno Samuelovo jméno. Po dvacet let lidé zanedbávají toho muže, s nímž je Hospodin.

Duch Boží nám dal Svůj komentář k této vážné době v Žalmu 78,56-64. Z tohoto oddílu se učíme, že tajemství jejich nízkého stavu a následující porážky z ruky jejich nepřátel bylo v jejich neposlušnosti a modlářství. „*Svědectví jeho neostříhali*.“ – „*Popouzeli ho výsostmi svými, a rytinami svými k horlení přivedli jej*.“ Pak následuje vážný výrok: „*Slyšel Bůh, a rozhněval se, a u velikou ošklivost vzal Izraele*.“

Z 1. Samuelovy 2,17 se učíme, že „*pohrdali lidé oběťmi Hospodinovými*“. Nyní se dovídáme se, že Bůh si ošklivil modlářský Izrael.

Nízký stav Božího lidu se stává příležitostí pro jejich nepřátele, aby nad ním získali moc. Tím zvláštním nepřitelem v této kritické chvíli byli Filistinští uvnitř země. Izraelský lid byl skutečně obklopen nepřáteli vně – Egyptskými, Syrskými a jinými. Ale měl také nepřátele uvnitř svých hranic, a těmi nejzarytějšími z nich byli Filistinští. To je nepřítel uvnitř okruhu Božího lidu, který se projeví vždy, když je Boží lid v nízkém stavu. Protivenství z vnějšku může být výsledkem jasného svědectví; ale v každé době zkáza zevnitř je vždy výsledkem nízkého duchovního stavu.

Degradován modlářstvím a bez vztahu k Hospodinu a k muži, s nímž je Hospodin, se Izrael ve vlastní síle pokouší svést bitvu se svými nepřáteli, ale jen aby utrpěl vážnou porážku (1. Sam. 4,1.2). Po porážce drží starší Izraelští radu, aby zjistili „*proč nás dnes Hospodin porazil před Filistinskými*“. Starší, kteří by měli znát Hospodinovy myšlenky, zjevují svůj nízký duchovní stav radou, kterou dávají. Říkají: „*Vezměme k sobě z Sílo truhlu smlouvy Hospodinovy, ať přijde mezi nás, a vysvobodí nás z rukou nepřátel našich*.“ (1. Sam. 4,3) Mohli říci mnohé ve prospěch této rady. Mohli mluvit o své historii a říkat, že se tak už jednou stalo. Cožpak je truhla nevedla k vítězství ve dnech Jozue, když město Jericho padlo před Izraelem? Avšak zapomněli na jednu věc, a tou byla jejich zkáza: Přehlédli majestát a svatost Boha, který nechce a nemůže snášet nepravost u Svých nepřátel, a tím méně mezi Svým lidem. Je pravda, že ve dnech Jozue je truhla vedla k vítězství, ale ne bez vedení Knížetem vojska Hospodinova (Jozue 5,13-15). Nadto dobytí Jericha předcházela obřizka v Galgala. Lid, který užil truhlu ve dnech Jozue, byl lid, u kterého bylo tělo souzeno a který byl pod vedením Knížete vojska Hospodinova. Když je stav Božího lidu správný, pak truhla Hospodinova, která mluví o přítomnosti Hospodina, musí být středem požehnání pro Jeho lid. Vzávat přítomnost Hospodina bez odsouzení svého stavu znamená přivolávat Hospodinův soud ve vládě.

Za všech časů může být čeleno odporu, který vyvstává z kazících vlivů působících uvnitř okruhu Božího lidu, jen když je nejprve jednáno s nízkým stavem mezi Božím lidem, který dal příležitost pro existenci toho odporu.

Lid poslechl radu svých vůdců, a aniž by jakkoli odsoudili svůj stav, poslali do Sílo a přinesli odtud truhlu smlouvy Hospodina zástupů. Je nám vážně připomenuto, že Hospodin „*přebývá mezi cherubíny*“, a potom, že „*byli také tam dva synové Elí s truhlou smlouvy Boží, Ofni a Fínes*“. Je tam Hospodin zástupů a synové Beliálovi (1. Sam. 2,12 – přel.). To je jistá předzvěst přicházejícího soudu, neboť „*jaké srovnání /soulad/ Krista s Beliálem?*“ (2. Kor. 6,15)! Boží lid může být Ihostejný ke slávě Krista a ke svatosti, která náleží Jeho jménu, ale Bůh nebude mít účast na lidské Ihostejnosti. Nemůže zapřít sám Sebe. On obhájí Svou vlastní slávu, i když to bude

pro Jeho lid znamenat porážku a hanbu.

Truhla je přinesena do tábora a přijata „s velkým plesáním, až země vzněla“ (1. Sam. 4,5). Velký křik má vítězný zvuk a zdání moci, ale ve skutečnosti jen zjevuje jejich nedostatek víry na jedné straně a jejich tělesnou důvěru na druhé straně. Víra postupuje klidně a mravní síla nedělá žádný hluk.

Avšak přirozenost je snadno dotčena velkým křikem, a tak Filistinští, když uslyšeli „hluk plesání“ a vyrozuměli, že truhla Hospodinova přišla do tábora, „báli se“. Jejich strach byl oprávněně založen na pocitu pravého významu truhly smlouvy, neboť řekli: „Přišel Bůh do vojska jejich.“ Takový byl strašný účinek na Boží lid toho, že dovolil, aby nesvatost byla spojena s Boží truhlou, a tak byli zatvrzení hříchem, že se stali méně citlivými k přítomnosti Boha než jejich nepřátelé. O truhle řekli: „Ať přijde mezi nás a vysvobodí nás z rukou nepřátel našich“ (verš 3). Když do jejich středu přišla truhla, jejich nepřátelé správně řekli: „Přišel Bůh.“ (verš 7)

Za takových okolností je strach Filistinských stejně tak nadarmo, jako volání Izraele. Filistinští se nepotřebují bát truhly, když ji poskvrněný Izrael přinese do tábora jako schválení své nepravosti. Stav Izraele byl takový, že Bůh je nemohl bránit, a uchylovat se v takových okolnostech k symbolu Jeho přítomnosti znamenalo přivolávat na sebe soud. Tak se také stalo. Boží lid je pobit, truhla přichází do rukou nepřítelů a dva synové Elí jsou zabiti. „Vydal v zajetí sílu svou, a slávu svou v ruce nepřítelů. Dal pod meč lid svůj, a na dědictví své se rozhněval.“ (Žalm 78,61-62)

Poslední dojemný výjev v této kapitole ukazuje osobní zbožnost Elího, přestože zklamal v jednání se zlem u svých synů. A také ukazuje, že Bůh měl v Izraeli zbožný ostatek, představovaný Fínesovou ženou, která stavěla Boží slávu nad nároky přirozenosti.

Izrael byl v boji s nepřitelem, Ofni a Fínes jsou v bitvě; nicméně srdce Elího se chvělo kvůli truhle Boží (1. Sam. 4,13). Jeho první myšlenkou byla truhla. Když zprávy o porážce Izraele přijdou ke starému knězi, mlčky naslouchá zprávě o velkém pobití mezi lidem a o smrti svých dvou synů, ale při zmínce o vzetí Boží truhly padá nazpět a umírá.

Totéž čteme i o Fínesově ženě: Její první myšlenka nebyla na jejího manžela, na ni samou nebo na dítě, ale na Boží slávu. Kolemstojící se snaží povzbudit umírající ženu, když mluví o synu, který se jí narodil: „Kteráž nic neodpověděla, aniž toho připustila k srdci svému.“ (1. Sam. 4,20) Plně si uvědomuje, že se narodil syn, neboť dává dítěti jméno, ale to jméno ukazuje, že její myšlenky se soustředily na Boží truhlu. Její poslední slova jsou: „Přestěhovala se sláva z Izraele, neboť vzata jest truhla Boží.“

5. Obhájení Boží slávy (1. Samuelova 5 a 6)

Tento oddíl 1. Samuelovy knihy, zahrnující kapitoly 5 a 6, pojednává o vážném období historie Izraele, během kterého jsou přerušena všechna vnější spojení s Bohem. Je nám dovoleno vidět, že v této smutné době Bůh sám zastává majestát Svého velkého jména.

Boží lid zcela selhal v tom, aby ctil Boha; ba ještě hůře, pokusili se ztotožnit symbol Boží přítomnosti se svým hříšným stavem, a proto Bůh, jednaje v soudu, vzdálil Svoji přítomnost z jejich středu. V těchto okolnostech, i když zbožní byli velmi pokorěni kvůli nevěrnosti Božího lidu, nemusí se bát o Boží čest. Zcela v oddělení od Svého lidu je Bůh mocen obhájit Svou svatost a podržet Svůj majestát.

Filistiňtí se třásli, když slyšeli, že truhla přišla do tábora Izraele. Nyní, když byla truhla vydána do jejich rukou, ji se smělou opovázlivostí umísťují v domě své modly, jako kdyby oslavovali její uchvácení co vítězství jejich boha Dágonu nad Bohem Izraele. Jejich předchozí chvění bylo stejně zbytečné, jako není na místě jejich nynější opovázlivost.

Tím, že vzdálil Svoji přítomnost ze středu Svého lidu, Bůh ukázal, že neschvaluje vinu Svého lidu. Nyní zjeví, že nemůže strpět zastínění Své slávy Svými nepřáteli. Nepřátelé Božího lidu se musí naučit, že jestliže On v cestách Své vlády může dovolit vítězství nad Svým lidem, tu přece On sám neutrpí žádnou porážku.

Když byla Boží truhla umístěna do domu Dágonu, pak už nejde o věc mezi Filistinskými a Izraelem, ale o věc mezi Dágonem a Bohem Izraele. Tento spor může skončit jen jedním způsobem. Dágon je sražen k zemi před truhlou. Aby bylo dokázáno, že to není jen pouhá souhra náhod, Dágon je opět postaven na své místo, ale jen proto, aby byl jasněji zjeven majestát Boha a nicotnost modly. Dágon nejenže padá na zem, ale roztříští se na kusy, takže se nadále Dágonův dům stává místem hanby mezi lidmi.

Ani toto není jediný prostředek, kterým Bůh podržuje Svůj majestát. Vylil opovržení na modlu; nyní bude v soudu jednat s modláři. „*Tedy ztížena jest ruka Hospodinova nad Azotskými.*“ (1. Sam. 5,6) Mnozí byli setřeni a jiní byli zasaženi nemocí. Filistiňtí z Azotu se ve své úzkosti obracejí o radu ke svým knížatům. Ti jim radí, aby poslali truhlu do Gát.

Město Gát bylo známé jako bydlíště posledních z Enaků – rodu obrů (Joz. 11,21.22; 1. Sam. 17,4). Avšak ukazuje se, že moc člověka nic nezmuže proti Boží moci, neboť čteme: „*Ruka Hospodinova přikročila k městu trápením velikým velmi, a ranila muže města od malého až do velikého.*“ (1. Sam. 5,9)

Nakonec je truhla poslána do Akaron, sídla jejich modly Baalzebub – boha, o kte-

rém věřili, že má moc uzdravovat nemoci – v naději, že snad jejich bůh může přinést ulehčení od té metly. Je to marná naděje, protože zde Boží soud opět dopadá s větší přísností, neboť čteme: „*Nebo bylo trápení smrtelné po všem tom městě, a velmi těžká byla ruka Boží tam.*“ (1. Sam. 5,11) Tak Bůh udržuje Svoji slávu a zjevuje neschopnost démonů osvobodit lidi od potrestání.

Jak vážný je božský komentář v Žalmu 78 o událostech v této kapitole. Když řekl o Izraeli: „*Kněží jejich od meče padli, a vdovy jejich neplakaly,*“ žalmista konstatuje: „*Potom pak procítil Pán jako ze sna, jako silný rek, který po víně sobě vykřikuje. A ranil nepřátele své po zadu, a u věčné pohanění je vydal.*“ (Žalm 78,64-66) Jestliže se člověk ve svém bláznovství snaží ztotožnit Boží slávu s modlami, Bůh obhájí Svoji slávu soudem. Nicméně, Bůh v soudu pamatuje na milosrdenství, neboť Bůh je Stvořitel, a ačkoli Jeho stvoření snad klesla do tmy a modlářství, přece když k Němu ve své úzkosti volají, jejich křik vystoupí „*až k nebi*“ (1. Sam. 5,12). Avšak jak často používají lidé skutečnost, že soudy jsou vykonávány v božské prozřetelnosti, k tomu, aby zatvrdili svá srdce proti Bohu. Tak tomu bylo s Filistinskými. Mohlo projít sedm měsíců, než, donuceni zoufalými těžkostmi, hledali nějaké vysvobození. Nejenom lidé jsou zasaženi nemocí, ale jejich zem je ničena ranou myší.

Obracejí se o radu ke svým věštcům; tím byli Filistinští proslulí (Iz. 2,6). Věštcí zřejmě poznávají, že v těchto soudech Hospodin zastává Svoji slávu, a radí Filistinským, aby vzdali slávu Bohu Izraele; aby Izraeli vrátili truhlu, doprovázenou obětí za vinu. Kromě toho navrhují, aby truhla byla vrácena způsobem, který jasně ukáže, že to, co se stalo, bylo z Boží ruky a nebyla to jen pouhá náhoda.

V souhlasu s tím je truhla umístěna na nový vůz, tažený dvěma otelenými kravami, kterým byla jejich telata vzata. Krávy proti přirozenosti opouštějí svá telata, a aniž by byla poháněna člověkem, berou truhlu do Betsemes. Na cestě řičely, a tak podávaly důkaz o tom, že jednají skrze nějakou sílu, která je nad instinkty přirozenosti. Tak se Bůh sklání, aby pomohl těmto pohanům v jejich úzkosti, a zároveň obhajuje Svoji slávu před zraky Svých nepřátel. Bůh zjevuje, že vítězství Filistinských nad hřešícím Izraelem nebylo vítězstvím nad Ním. Jejich oběť za přestoupení, jakkoli učiněna s nevědomostí, je uznáním toho, že uchvácení truhly jen přineslo soud od Boha, kterého se nyní snaží usmířit.

Výjev se nyní mění, a truhla je znovu mezi Božím lidem v Betsemes. Přijímají ji s radostí a obětují oběti Hospodinu. Ukazuje se však, že to je tělesná radost srdcí nezlomených pocíťováním hříchu. Měli radost, že mají truhlu zpátky, v očekávání požehnání, které s tím správně spojovali, ale zjevně tu nebyl žádný pocit o jejich hříchu, který způsobil ztrátu truhly. Ještě měli poznat slávu, patřící Bohu, a pokoru, která náleží těm, jejichž stav je tak nízký.

Lehkomyslnost jejich srdce je ukázána tím, že někteří z nich nahlíží do Hospodiny truhly. Pán okamžitě pociťuje tuto špatnost a obhajuje Svoji slávu soudem, který postihne sedmdesát² z nich. Lidé z Betsemes okamžitě říkají: „*Kdo bude moci obstát před Hospodinem Bohem svatým tímto?*“ S velkou jistotou můžeme odpovědět: Nikdo z celého Adamova hříšného pokolení nemůže bez Kristovy krve obstát před svatým Hospodinem Bohem. Aby tito lidé mohli hledět do truhly, nutně museli sejmout slitovnici, na kterou bylo kropeno krví. Okamžitě stáli před svatým Bohem jako nazí hříšníci. Výsledkem musí být soud. Od 1. Mojžíšovy knihy až do Zjevení – od chvíle, kdy Hospodin Bůh oblékl naše padlé rodiče oděvem z kůží, než byli vyhnáni z ráje, až k tomu velkému oddílu ve Zjevení, který vyhlašuje, že jen ti, kteří umyli své šaty, mají právo ke stromu života a mohou vstoupit branami města – Bible učí té jedné velké lekci, že bez vylití krve není odpuštění hříchů.

Žel, že modernisté našich dnů opět, jako muži z Betsemes, s opovážlivou drzostí pošlapávají nohama Kristovu krev a pokoušejí se stát před svatým Bohem na půdě svých vlastních skutků mimo Kristovo dílo. Zkažené křesťanstvo šlo Kainovou cestou, a takovým Bůh říká: „*Běda jim.*“ (Judy 11)

6. Obnovení lidu (1. Samuelova 7)

Sedmá kapitola představuje Hospodina, jak ve svrchované milosti skrze proroka Samuele znovu ustavuje vztahy ke Svému lidu; a lid se blíží k Hospodinu skrze Samuele jako kněze.

Ale dříve, než Hospodin obnoví Své vztahy ke Svému lidu, se lid musí naučit skrze hořkou zkušenost, že potřebuje Hospodina. V minulosti si cenili Jeho přítomnosti tak málo, že se odvrátili k modlám. Když Jeho přítomnost byla odňata, začínají si uvědomovat, že bez Pána nemohou být vysvobozeni od svých nepřátel. Po dvacet let byli otroky svého nepřítele uvnitř svých hranic. Nakonec přichází doba, kdy „*se roztoužil /nařikal/ všecken dům Izraelský po Hospodinu*“.

Když byl vzbuzen cit potřeby (1. Sam. 7,2), Pán, který nebyl lhostejný ke křiku pohanů, ihned odpovídá na nářek Svého lidu. Samuel, o kterém nebyla zmínka po celou dobu dvaceti let, opět přichází na scénu. Pán se tak přiblížil k lidu skrze proroka. To, co Samuel naposledy řekl, bylo varování lidu před přicházející pohromou, a tehdy „*Samuelovo slovo se stalo celému Izraeli*“ (1. Sam. 4,1 – přel.). Pak po dobu dvaceti let nepřichází slovo Hospodinovo skrze proroka. Víra umí čekat na Hospodinův čas. Nakonec ten čas přišel: Je tu hnutí od Boha mezi lidem, probouzející cit potřeby, a Samuel opět mluví „*ke všemu domu Izraelskému*“. Je významuplné, že

² Viz poznámku k elberfeldskému překladu a ČSP (- p. p.)

to není lid, který se obracel k Samuelovi; je to Samuel – ten muž, s kterým je Hospodin – který se blíží k lidu. To zdůrazňuje skutečnost, že všechna opravdová náprava závisí na Hospodinově svrchované milosti. Obnova, ať pro jednotlivce, nebo pro Boží lid jako celek, začíná u Pána. Jen Pán může napravit Svůj bloudící lid.

V tomto novém poselství k lidu Samuel jasně ukazuje, že při obrácení se k Pánu všechno závisí na způsobu, jakým učiní tento velký krok. Jakoby říká: „Jestliže máte být napraveni k požehnání, **celým srdcem svým obraťte se k Hospodinu**.“ Návrat polovičním srdcem nebude stačit. Pro Boží lid je bez užítku, aby se obracel k Pánu s částečným odsouzením sebe, doprovázeným omluvami. Obracíme-li se k Pánu, nemůže tu být žádný kompromis ohledně našeho hříchu a selhání. Jestliže se však lid obrátí k Hospodinu celým svým srdcem, budou ho vyznačovat tři věci:

- 1) **Oddělení:** Musí zde být oddělení od zlého, které vedlo k jejich odklonu od Pána. Modlářství musí být odsouzeno a „**odňato**“. To je více než jen nějaký protest proti zlému, a přitom se s tím nechceme zabývat. Můžeme mluvit o těžkosti jednat s ním; můžeme se bát výsledku takového jednání; snad se lekáme hany, která se váže k jednáním s ním; a tak pod tou nebo onou záminkou se vyhneme své jasné odpovědnosti. Nicméně Slovo jasně prohlašuje, že zlo musí být „**odňato**“.
- 2) **Příprava:** Nestačí oddělit se od zla. Oddělení od zla musí být doprovázeno přípravou srdce. Slovo skrze Samuele je: „*Ustavte srdce své při Hospodinu.*“ Příprava srdce zahrnuje mravní stav, navozený odsouzením sebe, což vyvolává pokorného a zkroušeného ducha – pravý doprovod oddělení od zlého. Bez takové přípravy srdce by oddělení sloužilo jen pýše těla. Na druhé straně snažit se o připravenost srdce bez oddělení od zla nakonec povede k lhostejnosti ke zlu.
- 3) **Oddanost:** Pravým cílem oddělení od zlého a přípravy srdce je oddaná služba Pánu. Znamená to, že chceme „*sloužit jemu samému*“ (1. Sam. 7,3). Tak tomu je v našich dnech; neboť oddělení od nádob k necti, přikázané nám ve 2. Timoteovi 2,21, je proto, jak nám to říká tentýž oddíl, abychom byli vhodní pro Mistrovo užití „*ke všelikému skutku dobrému*“. Okolnosti se mohou s proměnami let měnit, ale velké Boží principy zůstávají stejné přes všechny časy. Tak je i v našich dnech stále pravda, že ve službě Pánu je třeba mít na zřeteli „*oddělení*“ a „*přípravu*“.

Jestliže potom dojde k opravdu srdečnému obratu, bude se vyznačovat oddělením, přípravou a oddaností. A kde je hnutí mezi Božím lidem, které má tyto známky, můžeme očekávat Boží vysvobození Jeho lidu z ruky jeho nepřátel. Samuel říká: „*Jestliže celým srdcem svým obraťte se k Hospodinu, odejměte bohy cizí z prostředku sebe... a ustavte srdce své při Hospodinu, a služte jemu samému, a vysvobodí vás z ruky Filistinských.*“

Výsledek této výzvy ukazuje, že Bůh zřejmě působil na Svůj lid, neboť nejenže Samuelovi naslouchají, ale také podle jeho slov jednají. Nejprve se očisťují od svých zlých spojení (verš 4). Nespokojují se s protestem proti zlu, ale jednají se zlem. „Zavrhli“ Bálím a Astarota. Bez tohoto prvního kroku by vše ostatní bylo nadarmo. Boží příkaz je: „Přestaňte zle činit“, dříve než se můžeme učit činit dobré (Iz. 1,16.17).

Když učinili tento první krok, Samuel opět mluví, aby je vedl dále k druhému kroku – k přípravě srdce. Naléhá na ně, aby se všechen Izrael shromáždil do Masfa, a říká: „*Modliti se budu za vás Hospodinu.*“ Místo, na kterém se mají shromáždít, je významné, neboť slovo Masfa znamená „strážní věž“. Navodí myšlenku, že kvůli nebdělosti nepřítel získal místo mezi Božím lidem a přivedl ho do poddanství. Nejinak tomu je v Boží církvi. Apoštol varoval prvotní církev, že do ní vstoupí „*vlci hltaví /zlí/*“, nešetřící stádo, a že povstanou uvnitř křesťanského okruhu lidé, mluvící převrácené věci. Při pohledu na toto dvojí nebezpečí říká: „*Proto bděte.*“ (Skutky 20,19-31) Vůdcové v církvi, podobně jako vůdcové v Izraeli za staré doby, by se měli zdržovat na strážné věži. Žel, obojí zklamali v tom, aby bděli. Místo bdění lidé spali a nepřítel využil příležitost, aby konal své dílo.

Při každém oživení je nutné nejdříve se vrátit k místu, kde došlo k odklonu. Musíme se vrátit ke strážní věži. Tak to nalézáme u Izraele: „*I shromáždili se do Masfa.*“ (1. Sam. 7,6) Když se shromáždili na správném místě, uvědomují si svou krajní slabost a bezmocnost a vyznávají svůj hřích. „*Vážíce vodu, vylévali před Hospodinem.*“ Nemohlo být větší vyjádření slabosti než vylévaná voda. Ani všechna moudrost člověka, spojená s mocí, nemohla sebrat vodu, rozlitou na zem (2. Sam. 14,14). Toto jednání bylo pravým vyznáním jejich stavu před Hospodinem. Pro svou vlastní pošetilost byli krajně slabí a bezmocní k tomu, aby se vysvobodili od svých nepřátel. Dále uznávají, že jejich slabost je výsledkem jejich vlastního hřichu. Řekli: „*Zhřešili jsme proti Hospodinu.*“ (1. Sam. 7,6)

Protože se oddělili od zla a připravili svá srdce, Hospodin zasahuje k jejich vysvobození. Očistili se od zla, vystoupili na strážní věž, přiznali svou naprostou bezmocnost, vyznali svůj hřích. Když tak zaujali své správné místo „*před Hospodinem*“, jsou v postavení a stavu, ve kterém Hospodin rád jedná pro Svůj lid.

Když Filistinští uslyšeli, že „*Izraelští shromáždili se do Masfa*“, ihned to probudilo jejich odpor. Nic tolik nepodníhá ďáblovo nepřátelství, jako když vidí Boží lid na strážní věži proti nepříteli, v modlitbě a s vyznáním před Pánem.

Protože poznali něco o své slabosti, Izraelští se právem „*báli příchodu Filistinských*“ (verš 7). Ve svém posledním střetu s Filistinskými před dvaceti lety Izrael, vzdálen od Boha, v důvěře v tělo zaútočil a „*vytáhl proti Filistinským k boji*“ (1. Sam. 4,1). Nyní, když je Izrael obnoven pro Hospodina, čteme: „*Vytáhla knížata Filistinská*

proti Izraelovi.“ V prvním případě Izrael se sebedůvěrou „vzkřikl s velkým plesáním“ a „báli se Filistinští“ (1. Sam. 4,5.7). Nyní si Izraelští nedůvěřovali a „báli se“, a tělesná důvěra je u Filistinských knížat. V den své sebedůvěry zanedbávali Samuele, muže, s kterým byl Bůh. V den své pocitované slabosti se rádi obrací k Samuelovi a říkají: „Nepřestávej volati za nás k Hospodinu Bohu našemu, aby nás vysvobodil z ruky Filistinských.“ (verš 8) Poznávají, že ten muž, skrze kterého se Hospodin přiblížil ke Svému lidu, je ten, skrze kterého se lid může blížít k Hospodinu. Uznávají, že Hospodin je jejich Bůh a že jen On sám je může zachránit před jejich nepřáteli. Už neskládají svou důvěru v truhlu Boží, ale spíše v Boha truhly smlouvy.

Samuel ihned odpovídá na jejich volání. Ten, skrze kterého jako proroka Bůh znovu navázal vztahy ke Svému lidu, se nyní jako kněz obrací k Bohu za lid. Protože zná Boží myšlenky, vzal „beránka, který ještě sál a obětoval ho celého v oběť zápalnou Hospodinu“. Blíží se Bohu na základě oběti. Oddělení od zla, příprava srdce, pokání – jakkoli hluboké, vyznání hříchu – jakkoli skutečné, ačkoli to vše je nezbytné a správné, netvoří spravedlivý základ, na kterém Bůh může Svému lidu žehnat. Pevným a neměnným základem všeho Božího jednání v milosti musí vždy být Kristus a Jeho oběť na kříži. Samuelův „beránek, který ještě sál“, mluví o nevinné oběti; „oběť zápalná Hospodinu“ mluví o oběti, která je k Boží slávě. Na základě zápalné oběti „modlil se Samuel Hospodinu za Izraele“, a na základě oběti „uslyšel jej Hospodin“.

Zde tedy máme pokořený lid s potřeným srdcem, chvějící se před svými nepřáteli, předkládající oběť a volající k Bohu. S takovým lidem nemá Bůh žádný rozpor, a pro takový lid může Bůh jednat. Už to není věc mezi Izraelem a Filistinskými, je to spor mezi Hospodinem a Filistinskými. A tak čteme: „I bylo, že když Samuel obětoval oběť zápalnou, Filistinští přiblížili se, aby bojovali proti Izraelovi, ale zahřměl Hospodin hřímáním náramným v ten den nad Filistinskými, a potřel je, i poraženi jsou před tváří Izraele.“ (verš 10) Samuelova oběť byla následována Samuelovým voláním k Hospodinu, ale Boží zásah byl na základě oběti a začal během obětování a před voláním. Volání bylo správné, a je nám řečeno, že „uslyšel jej Hospodin“. Nicméně základem zásahu byla oběť. Bůh se zalíbením ctí Krista. A co Bůh neučiní v požehnaní Svému lidu pro Krista? „Neušetřil vlastního Syna svého, ale za nás za všechny vydal jej, i kterak by tedy nám s Ním všech věcí nedal?“ (Řím. 8,32)

Hospodin zasáhl pro Svůj lid, když ho vysvobodil od jejich nepřátel, a Samuel, který se modlil k Hospodinu v jejich úzkosti, nezapomíná chválit Pána při jejich vysvobození. Vyzdvihuje kámen a nazve ho Eben-Ezer, neboť řekl: „Až potud pomáhal nám Hospodin.“ To byl ve skutečnosti skutek chvály – uznání Hospodinovy dobrotivosti.

Tak byli Filistinští sníženi a země, která byla ztracena, byla navrácena. Po všechny dny Samuele byla ruka Hospodinova proti Filistinským. Hospodin znovu ustavil

vztahy s Izraelem, a nyní skrze jednoho muže je nepřítel držen stranou, a to po celou dobu života tohoto muže. Jak často ode dnů Samuelových užil Bůh jednoho muže, aby stál v mezeře a zadržoval nepřátele Božího lidu (verše 13 a 14).

Kapitola končí zprávou o okružní cestě, kterou Samuel podnikal rok co rok. Jestliže chápeme její duchovní význam, musíme připustit, že pro nás všechny bude dobré konat takový okruh.

Za prvé: Samuel šel do Bethel, jehož význam je Boží dům. Tam se Bůh ve svrchované milosti Sám ukázal poutníku Jákobovi. Tam Bůh zjevil svůj pevný úmysl žehnat Jákobovi; a tam Bůh zaslubuje, že na všech Jákobových cestách bude Jákob ochraňován a bude přiveden zpět k místu požehnání. Bůh dostojí Svému slovu, když říká Jákobovi: „*Neopustím tebe, až i učiním, což jsem mluvil tobě.*“ (1. M. 28, 15-22) Je pro nás dobré navštěvovat Bethel a připomínat si svrchovanou milost, která zajistila naše konečné požehnání v souhlasu s Boží věrností Jeho vlastnímu Slovu.

Za druhé: Samuel šel z Bethel do Galgala. To známe jako místo obřízky. Znamená „odvalení“, neboť v Galgala, když byli obřezáni, bylo od Izraele odvaleno pohanění Egypta. Jestliže jsme se v Bethel naučili, že Bůh je pro nás ve svrchované milosti a v souhlasu se Svou věrností, v Galgala poznáváme, že Bůh nemůže schvalovat tělo ve Svém lidu. Když přijmeme Boží soud nad tělem, bude odvaleno pohanění Egypta (Jozue 5,2.9).

Za třetí: Samuel cestoval z Galgala do Masfa. Jestliže Galgala mluví o soudu nad tělem v nás, Masfa ukazuje na potřebu bdělosti proti nepříteli vně, neboť význam slova je strážní věž.

Nakonec se Samuel vrací do Ráma. Význam tohoto jména je „výška“. Muž Boží žije nad tímto světem na výšinách. Pro křesťana jsou jeho požehnání duchovní v nebeských místech. Domov jeho náklonností je nahoře. Bethel, Galgala a Masfa jsou jen zastávky na cestě k výšinám v Ráma. Pevná Boží rada, odsouzení těla a bdělost proti nepříteli nás připraví pro nebeskou zemi.

Samuel mohl navštívit Bethel, Galgala a Masfa, ale o Ráma čteme: „**Tam** byl dům jeho, a **tam** soudil Izraele. **Tam** také vzdělal oltář Hospodinu.“ Je dobré, když se poté, co jsme prošli tento okruh, vrátíme k výšinám svého povolání. Jestliže přijmeme svůj díl jako nebeský lid, vně tohoto přítomného zlého světa a v duchu náklonnosti k jinému světu, pak **tam** skutečně najdeme svůj domov. A **tam** s vrchu skal si utvoříme správné ocenění Božího lidu; a **tam** budou naše srdce vedena k velebení.